

UZASADNIENIE

Powód F. S. (1) złożył w dniu 22 października 2014 r. pozew skierowany przeciwko małoletniemu synowi R. S. o obniżenie alimentów z kwoty po 800 złotych miesięcznie do kwoty po 300 złotych miesięcznie, powołując się na trudną sytuację materialną (pozew k.2).

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 maja 2015 r. strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa w całości (odpowiedź na pozew k.25-27).

Na rozprawie w dniu 2 lipca 2015 r. powód popierał powództwo zgodnie z pozvem, natomiast przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie (protokół rozprawy k.122-124).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie XII Ca 71/12 Sąd Okręgowy w Łodzi, rozpoznając apelacje obu stron od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie V RC 41/11, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył alimenty od F. S. (1) na rzecz małoletniego syna R. S. do kwoty po 800 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 27 kwietnia 2012 r. i oddalił apelacje w pozostałym zakresie (wyrok SR k.87 i wyrok SO k.277 akt sprawy V RC 41/11).

Małoletni R. S. miał wówczas 10 lat, był uczniem IV klasy szkoły podstawowej, a jego potrzeby zostały ocenione na kwotę 1.300 złotych miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa była zatrudniona w T. jako kasjer-sprzedawca, lecz z powodu ciąży przebywała na zwolnieniu lekarskim i pobierała zasiłek chorobowy w kwocie 1.323 złote brutto miesięcznie. Małoletni powód mieszkał z matką i ojczymem u dziadków macierzystych (zaświadczenie o zarobkach k. 81, zeznania przedstawicielki ustawowej k.84 oraz jej informacyjne wyjaśnienia k.62 akt sprawy V RC 41/11).

Pozwany F. S. (2) był zarejestrowany w PUP jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Starał się o przyznanie mu pożyczki z Urzędu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie pomocy drogowej. Zajmował się sprzedażą różnych przedmiotów na portalu internetowym „allegro”. Sprzedawał m.in. samochody i części samochodowe oraz odplamiacze do odzieży. Ceny powyższych przedmiotów wynosiły od 24 złotych do 5.000 złotych. Pozwany z zawodu był kierowcą, posiadał prawo jazdy kategorii B, C i E. Ostatnia umowa o pracę została rozwiązana za porozumieniem stron, gdyż pozwany pokłócił się ze swoim pracodawcą. Sąd Okręgowy uznał, iż potencjalne możliwości zarobkowe pozwanego wynoszą co najmniej 2.500 złotych miesięcznie. Pozwany żył w konkubinacie i oprócz małoletniego powoda miał na utrzymaniu syna w wieku 2,5 roku. Jego konkubina pracowała jako kosmetyczka za wynagrodzeniem 1.500 złotych miesięcznie. Pozwany spłacał raty kredytu w wysokości 1.050 złotych miesięcznie (ogłoszenia na allegro k.44-45 i k.70-75; karta wizyt w PUP k.83; zeznania pozwanego k.85 oraz jego informacyjne wyjaśnienia k.63 akt sprawy V RC 41/11).

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wyrokiem z dnia 24 września 2013 r. w sprawie V RC 598/12 obniżył alimenty od F. S. (1) na rzecz małoletniego syna R. S. z kwoty po 800 złotych do kwoty po 500 złotych miesięcznie, lecz na skutek wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie XII Ca 426/13 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo (wyrok SR k.63 i wyrok SO k.99 akt sprawy V RC 598/12).

R. powyższej sprawy opierało się na następujących ustaleniach faktycznych: F. S. (1) pracował uprzednio jako kierowca za wynagrodzeniem 3.000 złotych netto, lecz stosunek pracy ustał za porozumieniem stron. Posiadał on prawo jazdy kategorii A,B,C,E i T. Dzięki dotacji z PUP rozpoczął działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług transportowych i naprawy pojazdów. Zakupił samochód-lawetę dla potrzeb swojej firmy, lecz – według twierdzeń powoda - działalność nie przynosiła dochodów. F. S. (1) był karany za wyłudzenie odszkodowania komunikacyjnego. Ponadto za przemyt tytoniu za granicą musiał zapłacić karę w wysokości 8.000 funtów, którą uiścił jego pracodawca,

więc powód zobowiązany jest zwrócić mu kwotę 30.000 złotych oraz należny podatek VAT. Zadłużenie alimentacyjne powoda wynosiło 8.500 złotych. Powód był również zobowiązany płacić raty kredytu w kwocie po 1050 złotych miesięcznie. Powód mieszkał ze swoją matką. Miał na utrzymaniu jeszcze drugie dziecko. Utrzymywał sporadyczne kontakty z pozwanym (zeznania powoda k.59-60 akt sprawy VRC 598/12).

R. S. miał wówczas 12 lat i chodził do VI klasy szkoły podstawowej. Chłopiec miał alergię, okresowo przyjmował leki, których koszt wynosił 200 złotych. Mieszkał z matką, ojczymem, dziadkami macierzystymi i dwójką rodzeństwa w wieku 19 miesięcy oraz 2,5 miesiąca. Jego matka przebywała na urlopie macierzyńskim i otrzymywała zasiłek w kwocie 3.300 złotych miesięcznie (zeznania przedstawicielki ustawowej k.60-61 akt sprawy VRC 598/12).

Oddalając powództwo o obniżenie alimentów Sąd Okręgowy uznał, że dochody i zasoby powoda wprawdzie spadły, ale złożyły się na to przyczyny, za które odpowiedzialność ponosi powód: zrzeczenie się zatrudnienia, zaciągnięcie kredytu, skutki finansowe łamania prawa (przemytu), karalność oraz brak sukcesu działalności gospodarczej (co stanowi ryzyko przedsiębiorcy). Natomiast kwalifikacje powoda nie uległy zmniejszeniu, jest nadal człowiekiem w sile wieku, zdrowym, przedsiębiorczym, nie jest ograniczony w pracy koniecznością sprawowania osobistej opieki nad pozwanym, zatem możliwości zarobkowe i majątkowe powoda pozostają na takim poziomie jak w chwili poprzedniego orzekania alimentów przy zastosowaniu art. 136 kro, potrzeby pozwanego nie zmniejszyły się – zatem nie nastąpiły zmiany w sytuacji stron usprawiedliwiające zmianę wysokości alimentów w rozumieniu art. 138 kro (wyrok SO wraz z uzasadnieniem k.99-101 odw. akt sprawy 598/12).

Od czasu ostatniej sprawy alimentacyjnej do chwili wniesienia przedmiotowego powództwa upłynęło 10 miesięcy.

F. S. (1) ma obecnie 37 lat, wykształcenie średnie, zawód kierowca. Posiada kategorie prawa jazdy: B (samochód osobowy), B+E (samochód osobowy z przyczepą), C (samochód ciężarowy), C+E (samochód ciężarowy z przyczepą), T (traktor). Od trzech lat prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług pomocy drogowej (holowanie) oraz naprawa pojazdów. Nie zatrudnia pracowników. Dochody z działalności szacuje na kwotę 2.500 – 3.000 złotych miesięcznie. Według rocznego zeznania podatkowego dochód powoda za 2014 r. wyniósł 28.838 złotych.

F. S. (1) mieszka z konkubiną i ich wspólnym synem D. S. w wieku 6 lat. Partnerka prowadzi usługi kosmetyczne, lecz powód nie zna wysokości jej dochodów. Ma orzeczoną eksmisję z mieszkania, gdyż zajmuje go bez tytułu prawnego, lecz złożył drugi wniosek o oddanie w najem tego mieszkania. Jego jedynym majątkiem jest samochód marki F. (...) o wartości 25.000 złotych, który jest zajęty przez komornika z powodu zaległości alimentacyjnych, które wynoszą około 14.000 złotych. Względem byłego pracodawcy ma zobowiązania w wysokości 32.000 złotych tytułem zwrotu zapłaconej przez niego kary za przemyt tytoniu. Wobec firmy (...) ma zadłużenie 9.200 złotych z tytułu naprawienia szkody za kradzież kabli. Spłaca także kredyty bankowe: rata w G. Banku wynosi 780 złotych, a w (...) Bank 550 złotych miesięcznie. Toczy się przeciwko niemu postępowanie administracyjne za przejazd autostradą bez opłaty. Powód przyznaje, że nie utrzymuje kontaktu z pozwanym (pismo komornika k.64-65; dokumenty dotyczące mieszkania k.66-71; pismo O. k.80; umowy kredytowe k.83-85 i k.87; oświadczenie powoda k.98; pisma (...) k.99-103 i k.105-107; oświadczenie powoda k.104; dokumenty dotyczące zajęcia pojazdu k.108-111; PIT-36 k.114-116 i PIT/B k.117; dochody powoda k.118-121; zeznania powoda k.123-124 oraz jego informacyjne wysłuchanie k.122-123).

R. S. ma obecnie 14 lat. Od roku czasu przebywa z rodziną (matką, ojczymem i dwójką rodzeństwa) w Wielkiej Brytanii, ale zamierzają powrócić do Polski. W Polsce chłopiec uczyłby się w II klasie gimnazjum, a w Wielkiej Brytanii jest uczniem ósmego roku. Matka pozwanego ocenia potrzeby syna na kwotę 400 funtów, czyli 2.000-2.500 złotych miesięcznie. Obecny kurs funta brytyjskiego wynosi 5,80 złotych.

Przedstawicielka ustawowa nadal jest zatrudniona w T., ale przebywa na bezpłatnym urlopie wychowawczym w okresie od 29.10.2014 r. do 28.10.2016 r. W Anglii nie pracuje, gdyż zajmuje się domem i dziećmi. Oprócz R. posiada córkę M. K. w wieku 3,5 roku oraz syna A. K. w wieku 2 lat. Jej mąż pracuje w firmie budowlanej i zarabia 11.000 funtów rocznie. Rodzina wynajmuje dom za sumę 950 funtów miesięcznie, lecz dostają dopłatę w wysokości 480

funtów. Ponadto otrzymują zasiłki na dzieci w łącznej kwocie 192 funty. Dostają również pomoc finansową do niskich zarobków około 200 funtów tygodniowo.

N. K. nie otrzymuje regularnie alimentów na syna. Zaległość alimentacyjna wynosi około 14.000 złotych (faktury k.46-49; zaświadczenie o zatrudnieniu k.63; zeznania przedstawicielki ustawowej k.124 oraz jej informacyjne wysłuchanie k.123).

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

„Zmiana stosunków” musi dotyczyć możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji oraz usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego dziecka. Ustalenie zmiany stosunków następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie tezy VII uchwały SN z 16.12.1987r. OSN CAP 1988r. nr.4 poz 42).

Zakres świadczeń alimentacyjnych stosownie do art. 135 § 1 k.r.o. jest podwójnie uzależniony- z jednej strony zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej strony od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć bieżące potrzeby w zakresie utrzymania (tj. mieszkania, wyżywienia, ubrania itd.) oraz w zakresie wychowania (tj. odpowiednie wykształcenie, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień itd.). Usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (uzasadnienie tezy IV uchwały SN z dnia 16.12.1987r., III CZP 91/86 – OSN CAP 1988, nr 4, poz.42).

Powyższe uregulowania prawne należy odnieść do ustalonego stanu faktycznego.

W ocenie Sądu Rejonowego od czasu poprzedniej autorytatywnej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego w kwietniu 2012 r. nie nastąpiła zmiana w stosunkach stron tego rodzaju, że uzasadniałaby uwzględnienie powództwa o obniżenie alimentów. Mianowicie w 2011 r. F. S. (1) był osobą bezrobotną i zajmował się sprzedażą różnych przedmiotów przez internet, lecz jego możliwości zarobkowe zostały ocenione przez Sąd na poziomie minimum 2.500 złotych miesięcznie. Obecnie prowadzi on działalność gospodarczą, która przynosi mu dochód rzędu 3.000 złotych miesięcznie. Jego liczne zadłużenia i zobowiązania finansowe wynikają z jego winy i nie mogą negatywnie wpływać na zakres obowiązku alimentacyjnego wobec uprawnionego dziecka. Poza tym powód nadal jest młodym i przedsiębiorczym mężczyzną, posiadającym możliwości zarobkowe dzięki posiadanym kwalifikacjom zawodowym.

Tymczasem truizmem jest twierdzenie, że wraz z upływem czasu następuje rozwój psychofizyczny dziecka i wzrost jego usprawiedliwionych potrzeb, które poprzednio były określone przez matkę na kwotę 1.300 złotych miesięcznie, a obecnie wynoszą około 2.000 złotych miesięcznie.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.